



BUREAU VOOR DE STAATSSCHULD

Suriname Debt Management Office (SDMO)

Kwartaalverslag

2^e VERSLAG 2025

Overzicht Macro Economische Ontwikkelingen

15 juli 2025

Introductie

Het Bureau voor de Staatsschuld, ook wel bekend als SDMO, is in 2022 gestart met het kwartaalverslag Overzicht Macro Economische Ontwikkelingen. Op kwartaalbasis zullen de relevante internationale en lokale economische ontwikkelingen gepresenteerd worden middels dit verslag. In dit verslag worden de ontwikkelingen op basis van beschikbare data beschreven.

Mocht u na het lezen vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Bureau voor de Staatsschuld en wel als volgt: emailadres: info@sdmo.org en telefoon: 597 552644 of 597 552645.

Samenvatting

Aan de hand van de meest recente, bijgewerkte en beschikbare statistieken en informatie, evenals de vooruitzichten tot en met de derde week van april 2025, is de analyse gemaakt die als volgt samen te vatten is:

- De mondiale groei komt dit jaar onder druk te staan door de handelsspanningen tussen de VSA en zijn handelspartners. De groei voor 2025 is gesteld op 2,8 procent, 0,5 procent lager dan in 2024. Volgens het IMF wordt de groei van de Surinaamse economie in 2025 geschat op 3,2 procent en zal een piek van ca. 50 procent bereiken in 2028 vanwege de start van de offshore olieproductie in dat jaar.
- In het eerste kwartaal van 2025 daalde de goudproductie met 31 procent t.o.v. het eerste kwartaal van 2024. Ook de export volumes en waarde van goud zijn ca. 7 procent (USD 31,2 miljoen) lager dan in het eerste kwartaal van 2024. De lagere goudexport leidde tot een verslechtering van de lopende rekening, van USD -10,8 miljoen in het vierde kwartaal van 2024 naar USD -69,4 miljoen in het eerste kwartaal van 2025.
- In april is de internationale reserve minimaal gestegen met ca. USD 28 miljoen ten opzichte van maart. Deze toename wordt door de CBvS toegeschreven aan gestegen mijnbouwinkomsten in die maand vanwege de internationale goudprijs.
- De depreciatie van de SRD over de periode januari tot en met mei 2025 bedraagt circa 8 procent en is veroorzaakt door een grotere vraag en een gedaalde aanbod naar vreemde valuta. De verhoogde vraag is gestimuleerd door de uitgifte van de Staatsolie obligatie in maart, een toename van de geldhoeveelheid door verhoogde overheidsuitgaven, politieke onzekerheden met betrekking tot de verkiezingen en de nieuwe regering en een afname in exportopbrengsten inclusief een beperkte werking van de retentie regeling.
- De kredietverlening van de bancaire sector is dit jaar aan het stijgen. Deze stijging bedroeg in nominale en reële termen per april 2025 respectievelijk 17 procent en 14 procent ten opzichte van eind 2024. De stijging van de kredietverlening is ook te zien aan de verstrekte kredieten aan de particuliere sector, die zich moeten voorbereiden op de toekomstige olie & gas industrie.
- Voor het eerste kwartaal van 2025 bedroeg het financierings- en primaire saldo een tekort van respectievelijk -6,9 om -6,1 procent in percentages van het geschatte bbp voor dit jaar. Het hoge tekort is het gevolg van verhoogde uitgaven ten behoeve van de herkapitalisatie van de CBvS als ook vanwege incomplete inkomsten data voor de overheid uit de mijnbouwsector.
- Tot en met april 2025 steeg de staatsschuld met 13 procent ten opzichte van december 2024, tot USD 3,8 miljard (SRD 138,0 miljard). Deze stijging is het gevolg van de herkapitalisatie van de CBvS middels de uitgifte van staatsobligaties ter waarde van SRD 8,4 miljard, trekkingen op IADB leningen (ca. USD 27 miljoen) en de laatste ontvangen IMF tranche i.h.k.v. het EFF programma ter waarde van ca. USD 45 miljoen.

Economische groei en investeringen

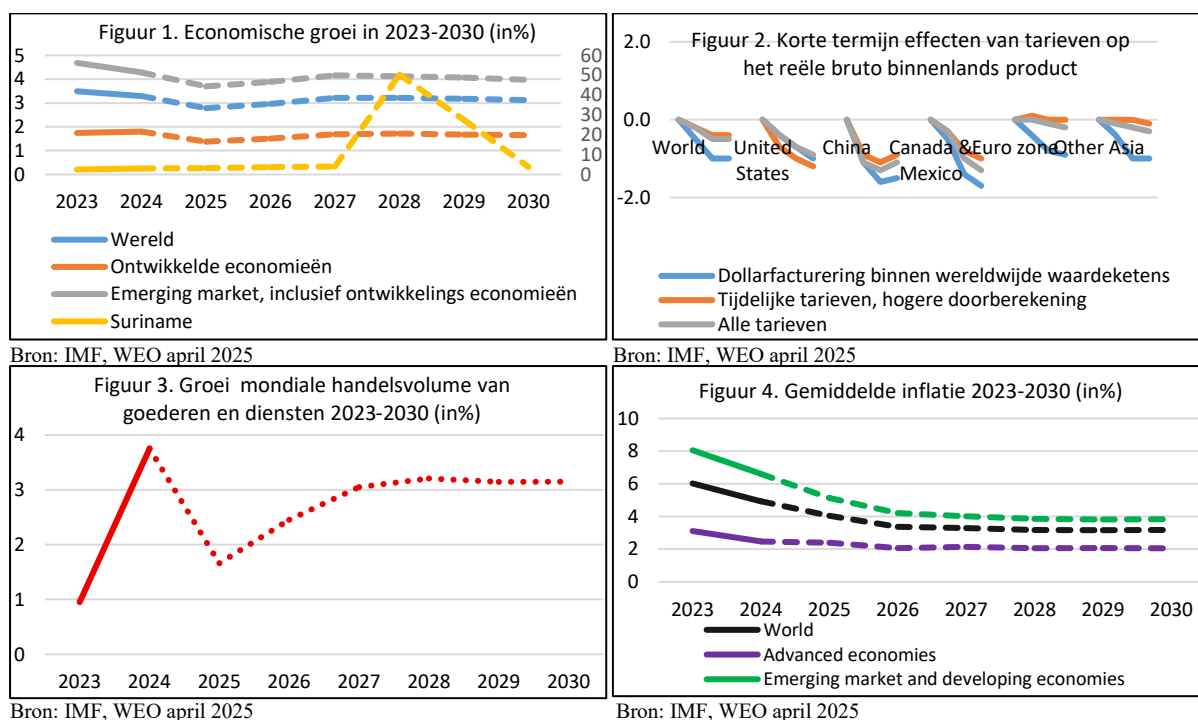
De wereldeconomie begon zich in 2024 te herstellen, met dalende inflatie, normalisatie van de arbeidsmarkt en groei rond 3,3 procent (figuur 1). Toch is er momenteel sprake van een enorme druk op het huidige mondiale economische systeem, waarbij regels en structuren die decennialang hielden, worden uitgedaagd. Dit heeft thans vooral betrekking op de internationale handelsstromen en de aangekondigde verhoogde handelstarieven van de VSA op haar handelspartners.

Sinds eind januari kondigde de VS meerdere tarief ronde aan, gericht op onder meer Canada, China en Mexico. Dit had geleid tot vrijwel universele heffingen op 2 april, historische beursdalingen en rentestijgingen in een korte periode. Een gedeeltelijk herstel volgde na een pauze en uitzonderingen vanaf 9 april.

Het natrekken van het effect van verhoogde tarieven op diverse economische indicatoren is erg complex. Handelstarieven hebben een prijsverhogend effect (inflatie), wat weer de vraag naar dit importproduct negatief beïnvloedt. Dit werkt verder naar exportopbrengsten, wisselkoersen, productie, en economische groei van landen en de mondiale economie. Tarieven verstoren ook mondiale waardeketens. In figuur 1 komt tot uiting dat de groei van de wereldeconomie voor 2025 geschat is op ca. 2,8 procent, een afname van ca. 0,5 procent ten opzichte van de groei van 2024.

In figuur 2 geeft het IMF een indicatie hoe de tarieven op korte termijn (1 tot 3 jaar), de economische groei van enkele geselecteerde landen kan beïnvloeden.

Volgens het IMF, hebben de handelspartners Canada & Mexico en China het zwaarst te verduren met een afname van hun economische groei van 1-1,5 procent binnen 3 jaar. Volgens deze analyse zal ook de Verenigde Staten ook schade ondervinden met een afname van de economische groei van minder dan 1 procent, terwijl de eurozone en overige Aziatische landen wat minder last zullen hebben op hun bbp.

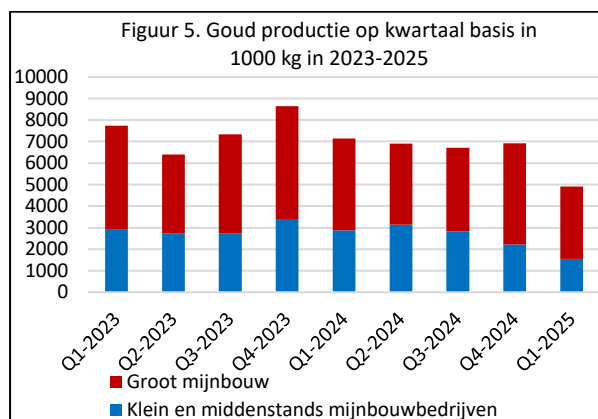


De mondiale handelsvolume, die in 2024 groeide met ca. 3,8 procent, zal dit jaar met ca. 1,7 procent groeien vanwege de geschillen met betrekking tot handelstarieven tussen de VSA en zijn handelspartners (figuur 3). De sterke groei in 2024 was het gevolg van dalende mondiale inflatie, een versoepelend monetair beleid, herstellende toeleveringsketens en toegenomen wereldwijde vraag naar goederen en diensten. De handelsvolume is daarna geprojecteerd om wederom versneld te groeien met

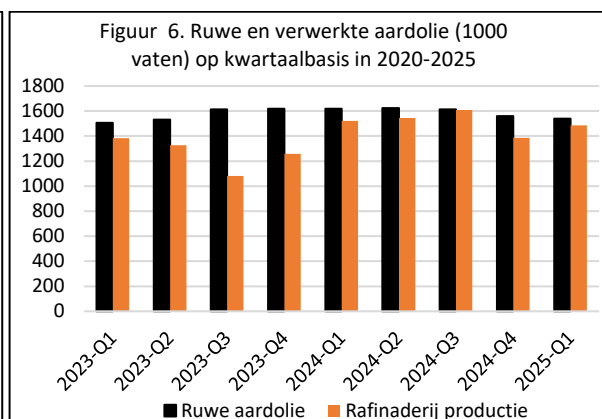
2,5 procent in 2026 en 3,0 procent in 2027. De groei is echter nog steeds onder het pre-pandemisch gemiddelde van 4,6 procent. Risico's blijven groot, als verdere handels escalaties en vertraagde investeringen door beleidsonzekerheid plaatsvinden.

In figuur 4 komt tot uiting dat inflatie wereldwijd aan het afnemen is. De mondiale inflatie voor 2024 bedroeg ca 4,9 procent en zal dit jaar naar verwachting 4,1 procent bedragen. In 2025 blijf de mondiale inflatie boven het niveau van vóór de pandemie, mede door een krappe arbeidsmarkt en stijgende diensten- en loonkosten. Voor de komende jaren wordt verwacht dat inflatie zal afnemen tot 3,6 en 3,2 procent respectievelijk voor 2026 en 2027. Inflatieprojecties voor opkomende economieën inclusief ontwikkelingslanden liggen 3-2 procentpunt hoger dan die van de mondiale economie.

Volgens het IMF wordt de economische groei van Suriname voor 2025 geschat op 3,2 procent en wordt gedreven door de niet-olie (figuur 1). De groei zal een piek van liefst ca. 50 procent bereiken in 2028, wanneer naar verwachting gestart wordt met de offshore olieproductie in blok 58 in dat jaar. De mineralen sector blijft de belangrijkste productie sector van het land voor wat betreft de bijdrage aan het bbp en exportopbrengsten.



Bron: CBvS



Bron: Staatsolie Maatschappij Suriname N.V.

Figuur 5 toont aan dat de goudproductie in het eerste kwartaal van 2025 sterk is afgenomen tot ca. 4.900 kg. Dit is een daling van 31 procent t.o.v. het eerste kwartaal van 2024. De afname in de productie is te constateren over alle producenten binnen de sector.

Bij de grote maatschappijen is de afname van de productie, voornamelijk de daling binnen de operaties van Newmont met ca. 18 procent in het eerste kwartaal van 2025 t.o.v. het vierde kwartaal van 2024. De daling van Newmont was het gevolg van een lager verwerkingscapaciteit en lagere erts kwaliteit. Voorts gaat Newmont Suriname 10–15 procent van het personeel ontslaan, vanwege de dalende goudproductie en stijgende kosten. Werknemers klagen over slechte communicatie en onduidelijke afkoopsommen. De vakbond Newmont Werknemers Organisatie voelt zich gepasseerd en spreekt van een vertrouwensbreuk. De aankondiging valt samen met gespannen cao-onderhandelingen en werpt vragen op over transparantie en werkzekerheid. Door het gebrek aan beschikbare en betrouwbare informatie over de kleinschalige goudwinning is het lastig om de ontwikkelingen binnen deze sector nauwkeurig te analyseren en te bespreken.

De reden tot de afname van de kleinschalige goudwinning is vooralsnog vast te stellen.

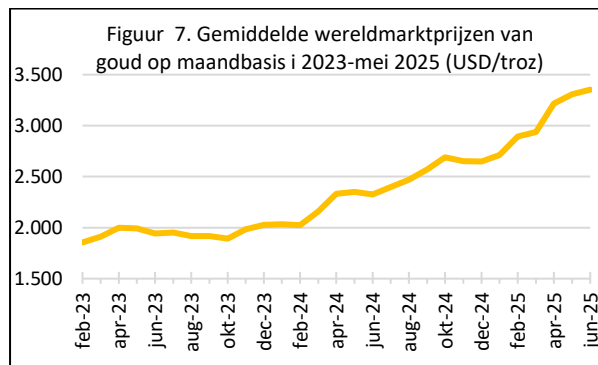
In het eerste kwartaal van 2025 is de productie van ruwe aardolie minimaal gedaald met 4,9 procent, alsmede de productie van geraffineerde olie gedaald met 2,4 procent t.o.v. het eerste kwartaal van 2024 (figuur 6). De lage productie van geraffineerde olie komt door een ongeplande shutdown van de Staatsolie Raffinaderij vanwege een technisch probleem met één van de verwarmingselementen.

Op 14 mei 2025 heeft Staatsolie Maatschappij Suriname N.V. een banklening van USD 1,6 miljard afgesloten met een consortium van 18 internationale, regionale en lokale banken en financiële instellingen. Deze lening is bedoeld om Staatsolie's twintig procent deelname in het offshore Gran Morgu-project in blok 58 te financieren.

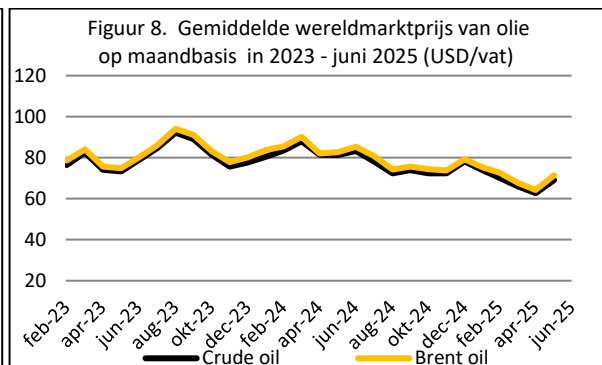
Een deel van de lening zal ook worden gebruikt voor de herfinanciering van een bestaande schuld van USD 130 miljoen. De totale financieringsbehoefte voor Staatsolie's aandeel in het project, wordt geraamd op USD 2,4 miljard. De resterende middelen zullen worden verkregen uit eigen kapitaal, kasstromen uit de bedrijfsvoering en opbrengsten van de lokale uitgegeven obligaties in maart 2025. Staatsolie geniet breed vertrouwen, zowel nationaal als internationaal, vanwege haar sterke reputatie, goed bestuur en betrouwbare financiële samenwerking. Deze reputatie was cruciaal voor het veiligstellen van de lening en onderstreept het vertrouwen in het Gran Morgu-project en de toekomstige economische bijdrage ervan aan Suriname.

Internationale handel- en kapitaalstromen

De ontwikkeling van de internationale prijzen van onze voornaamste exportproducten olie en goud zien er als volgt uit.



Bron: Wereld Bank



Bron: Wereldbank, www.kitco.com

Figuur 7 geeft een overzicht van de gemiddelde wereldmarktprijzen van goud in troy ounce. Per juni 2025 wordt goud verhandeld voor USD 3.353 per troy ounce. De recente prijsstijging is voornamelijk gedreven door een sterke vraag naar veilige beleggingen door verhoogde beleidsonzekerheid en oplopende handels- en geopolitieke spanningen in de wereld. De stijgende prijs in de afgelopen maanden is ook het gevolg van aanhoudende goud aankopen door centrale banken, deels als onderdeel van hun strategieën voor het beheer van hun deviezenreserves.

De sterke vraag naar goud als veilige haven zal naar verwachting op korte termijn aanhouden, gesteund door aanhoudende onzekerheid, geopolitieke spanningen en zorgen over volatiliteit op de grote financiële markten. Goudprijzen worden voorspeld met 36 procent te stijgen in 2025, voordat ze in 2026 enigszins afzakken, ervan uitgaande dat de beleidsonzekerheid begint af te nemen. Zelfs met deze afzwakking zullen de prijzen naar verwachting gedurende de periode 2025-2026 met ongeveer 155 procent boven het gemiddelde van 2015-2019 (ca. USD 1.267 per troy ounce) blijven. De onzekerheid rond deze prognose is echter bijzonder groot, gezien de buitengewone invloed van geopolitieke ontwikkelingen op de goudprijs verwachting.

In juni 2025 herstelde de Brent-olieprijs van USD 64,2 per vat in mei naar USD 71,5 per vat. De stijging is het gevolg van een combinatie van geopolitieke spanningen, aanbodbeperkingen en wat meer optimisme over de wereldeconomie. Dreigingen rond Iran en mogelijke conflicten in de Strait of Hormuz wekken zorgen over verstoringen in de olie-aanvoer. Dit zorgt weer voor directe prijsstijgingen.

Voorts verhoogde OPEC+ de productie voorzichtig, maar minder dan markten hadden verwacht. Dit houdt het aanbod krap, wat de prijzen ondersteunt.

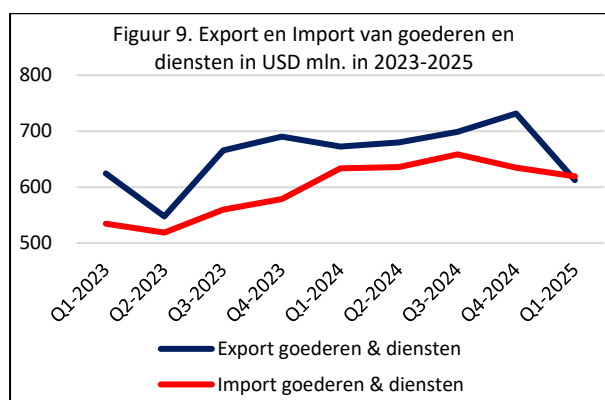
Verouderende olievelden en minder output uit de VS zorgen ervoor dat de wereldwijde oliecapaciteit moeilijk mee kan groeien met de vraag. Ook zorgde de positieve groeicijfers van de Amerikaanse economie over het eerste kwartaal van 2025 en nieuwe handels overeenkomsten van de VSA met onder andere Vietnam, voor meer vertrouwen in de mondiale vraag naar olie.

De olieprijs wordt geraamd op gemiddeld USD 64 per vat in 2025 en USD 60 in 2026. De belangrijkste risico's zijn geopolitieke spanningen (opwaarts) en zwakkere groei of extra aanbod van OPEC+ (neerwaarts).

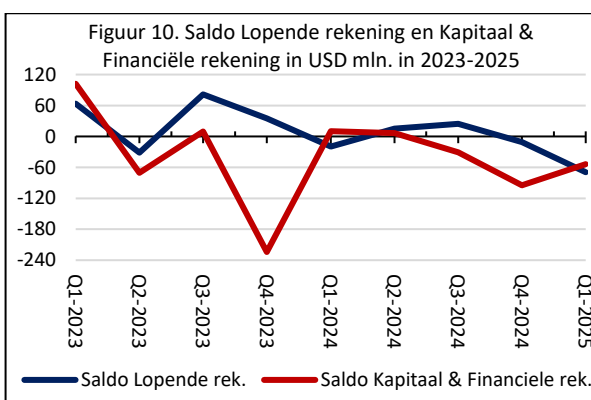
De betalingsbalans van Suriname voor het eerste kwartaal van 2025, geeft de volgende ontwikkelingen weer. Aan het eind van het eerste kwartaal van 2025 bedroegen de export en importwaarde van goederen en diensten respectievelijk USD 612,5 miljoen en USD 620 miljoen.

Volgens figuur 9 zijn de totale exporten van goederen en diensten in deze periode scherp afgenomen met ca. 9 procent (USD 61 miljoen) ten opzichte van het eerste kwartaal van 2024.

Deze verandering heeft te maken met de dalende exportwaarde van goud, zoals wordt aangetoond in figuur 11. Ook is de lopende rekening van de betalingsbalans sterk afhankelijk van de ontwikkelingen in de mijnbouwsector, voornamelijk de goudindustrie (figuur 13). De exportwaarde van goud is in het eerste kwartaal van het jaar sterk gedaald tot USD 445 miljoen, dit is een drop van ca. 7 procent t.o.v. het eerste kwartaal in 2024. Ondanks de hoge wereldmarktprijzen goud is de exportvolume van dit product aan het afnemen. De vermoedens zijn dat goudsmokkel hierbij ook een rol speelt.



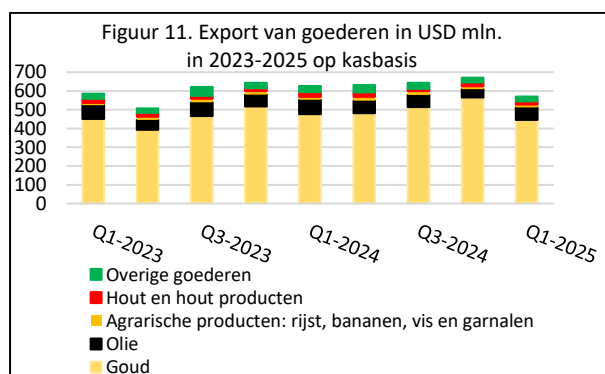
Bron: CbvS



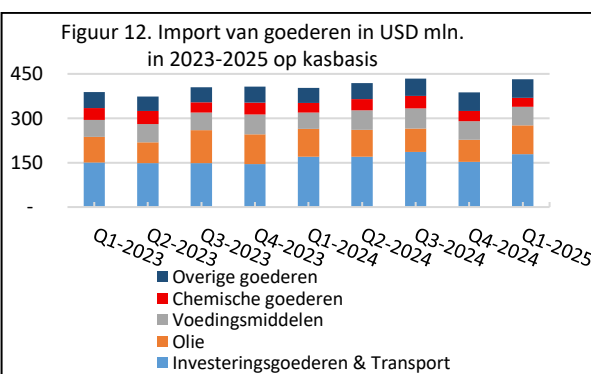
Bron: CbvS

De exportwaarde van olie is afgenomen in het eerste kwartaal van 2025 met 13 procent t.o.v. het eerste kwartaal in 2024 door lage internationale prijzen van olie (figuur 11). Voorts is er sprake van een zichtbare drop in de waarde van hout en houtproducten, terwijl de exportwaarde van agrarische en overige goederen vrij stabiel bleef in deze periode.

Bij de importen, is op te merken dat de import van investerings & transport goederen zijn toegenomen met 5 procent, terwijl olie importen zijn afgenomen met 3 procent in het eerste kwartaal van 2025 t.o.v. het eerste kwartaal van 2024 (figuur 12). De investeringsgoederen hebben betrekking op voornamelijk de grote mijnbouwbedrijven ten behoeve van hun projecten, terwijl de hoge olieprijs in het eerste kwartaal van 2025 de importwaarde van olie naar boven opduwde.



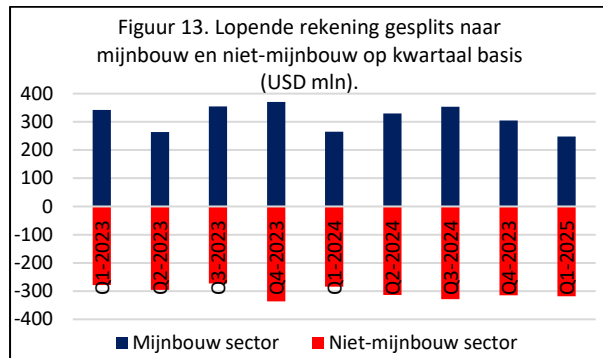
Bron: CBvS



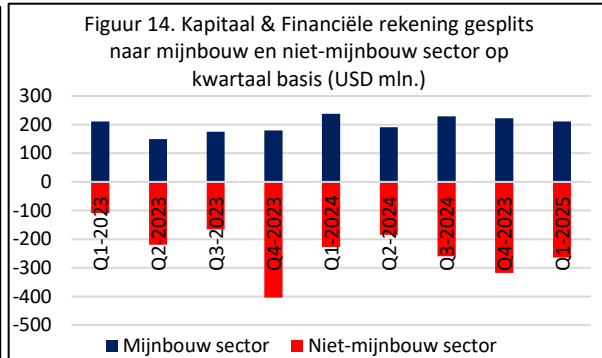
Bron: CBvS

Door de lage exportwaarde van goud in het eerste kwartaal van 2025, is de lopende rekening van de betalingsbalans verder verslechterd van -10,8 miljoen in het vierde kwartaal van 2024 naar USD -69,4 miljoen in het eerste kwartaal van 2025 (figuur 10).

Voorts blijft het saldo secundaire inkomens een positieve bijdrage leveren aan de lopende rekening met USD 39,3 miljoen in het eerste kwartaal in 2025. Dit is een toename van ca. 9,8 procent t.o.v. het eerste kwartaal in 2024, vertegenwoordigd de goederen- en geldtransfers vanuit het buitenland (o.a. Nederland) naar Suriname. Dit component van de lopende rekening is een belangrijke bron van economische steun voor de Surinaamse bevolking.



Bron: CBvS



Bron: CBvS

In het eerste kwartaal van 2025 sloeg het overschot om in een tekort op de financiële rekening met ca. 629 procent t.o.v. het eerste kwartaal van 2024 (figuur 14). Dit betekent dat de instroom van kapitaal & financiële middelen is toegenomen in het eerste kwartaal van 2025 t.o.v. dezelfde periode in het jaar daarvoor.

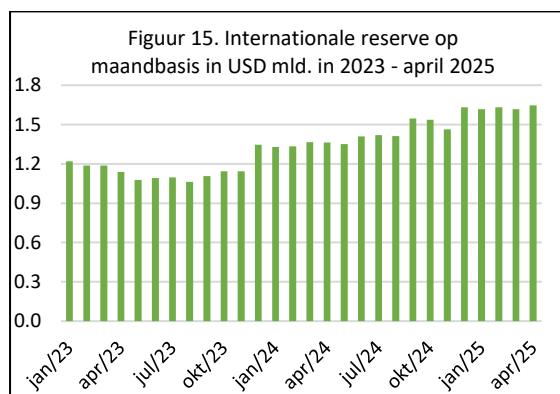
Desondanks bedroegen de directe investeringen vanuit het buitenland naar Suriname ca. USD 41.4 miljoen in deze periode, waarbij het ging om investeringen ten behoeve van de mijnbouwsector.

In het eerste kwartaal van 2025 hebben de financiële instituten en banken van Suriname voor ca. USD 65,4 miljoen minder belegd in het buitenland, dit komt voornamelijk door de verlaging van de rentetarieven door de Federal Reserve Bank.

Voorts zijn de vorderingen van de export gerichte mijnbouwmaatschappijen in het buitenland toegenomen met USD 208,7 miljoen in deze periode, daarentegen hebben deze bedrijven ca. USD 37,4 miljoen aan hun verplichtingen met het buitenland, afgewikkeld.

In het eerste kwartaal van 2025 heeft de Centrale Overheid ca. USD 63,8 miljoen getrokken uit buitenlandse leningen, dit is een toename van 88 procent t.o.v. het eerste kwartaal van 2024.

Ook heeft de Centrale Bank van Suriname voor ca. USD 17,5 miljoen aan betalingsbalanssteun ontvangen uit de laatste IMF trance in het kader van het IMF-EFF programma.



Bron: CBvS

De internationale reserve per ultimo april 2025 bedroeg USD 1,6 miljard (figuur 15). Er is sprake van een lichte stijging van de internationale reserve van USD 28 miljoen ten opzichte van de maand daarvoor. De toename komt met name door gestegen mijnbouwinkomsten in die maand vanwege onder andere een sterke stijging van de goudprijs door een zwakkere Amerikaanse dollar.

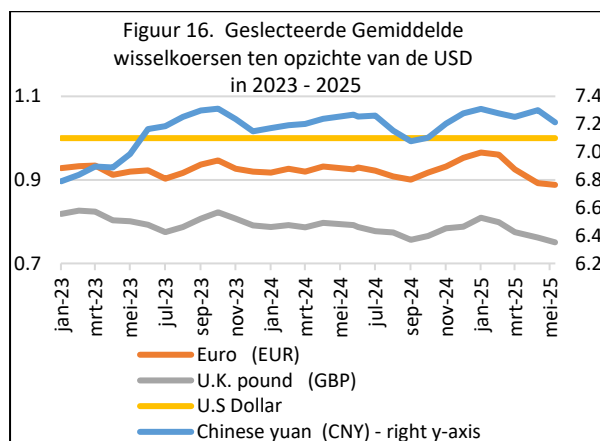
Monetaire ontwikkelingen en de financiële sector

Sinds begin 2025 vertoont de Amerikaanse dollar (USD) een dalende trend ten opzichte van belangrijke andere valuta, waaronder de euro, het Britse pond en de Chinese yuan (figuur 16). Deze daling is grotendeels toe te schrijven aan veranderingen in het Amerikaanse handelsbeleid onder president Trump van verhoogde handelstarieven op de handelspartners van de VSA. In april werden de nieuwe tarieven officieel bekendgemaakt, gevolgd door nieuwe handelsovereenkomsten in mei. Tegelijkertijd waarschuwde de Federal Reserve voor een verwachte stijging van werkloosheid en inflatie, terwijl Moody's de kredietwaardigheid van de VS verlaagde naar Aa1 vanwege de toenemende schuldenlast.

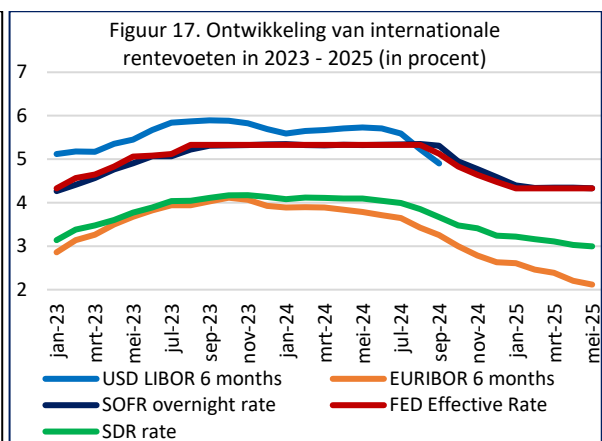
Ten opzichte van de Euro en het Britse pond, daalde de USD gestaag, al stabiliseerde deze in het tweede kwartaal van 2025 door afgenomen onzekerheid na de bekendmaking van het handelsbeleid. In deze periode bleef de koers relatief stabiel met weinig schommelingen.

De koers van de USD ten opzichte van de Chinese yuan laat een vergelijkbaar dalend patroon zien, hoewel er in april een tijdelijke stijging was. Dit was te wijten aan het feit dat China eveneens nieuwe handelstarieven aankondigde in reactie op de Amerikaanse maatregelen. In het tweede kwartaal van 2025 zijn de fluctuaties tussen de USD en yuan groter dan bij andere valuta. Toch blijft ook hier de trend dalend, mede door China's renteverlaging in mei en stimuleringsmaatregelen voor de binnenlandse economie.

Kortom, geopolitieke ontwikkelingen, monetair beleid en gewijzigde handelsrelaties spelen een centrale rol in de depreciatie van de USD in 2025.



Bron: IMF



Bron: www.globalrates.com

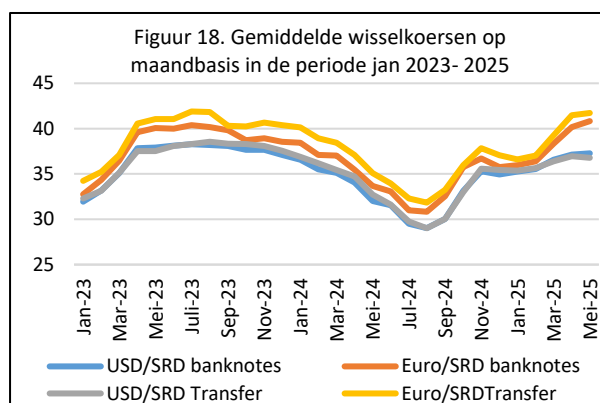
In 2025 zijn de internationale rentetarieven overwegend gedaald door aanhoudende economische onzekerheid (figuur 17). De Euribor 6 maanden daalde van 3,5 procent in 2024 naar 2,1 procent. De SOFR ging omlaag van 5,2 naar 4,3 procent, ondanks een tijdelijke stijging in april en mei. Ook de SDR-rente daalde fors, van 3,9 procent in 2024 naar 1,4 procent in mei 2025. De Federal Reserve verlaagde haar rente van 4,6 naar 4,3 procent. Deze renteverlagingen weerspiegelen de voorzichtige houding van centrale banken in reactie op de mondiale economische vertraging en verhoogde onzekerheid op de financiële markten.

De SRD ten opzichte van de USD apprecieerde per ultimo 2024 met ca. 5 procent en ten opzichte van de Euro met ca. 6 procent in vergelijking met ultimo 2023.

Gedurende de periode januari tot en met mei 2025, bedroeg de depreciatie van de SRD ten opzichte van USD ca. 8 procent en ten opzichte van de Euro ca. 16 procent (figuur 18).

Lokale factoren die tot de depreciatie hebben geleid zijn deels door een grote vraag naar valuta om in maart te investeren in de Gran Morgu-project middels de Staatsolie obligatie in USD en EURO. De verhoogde overheidsuitgaven in deze periode met als gevolg een toename van SRD in omloop (M1) en de politieke onzekerheid met betrekking tot het verkiezingsresultaat hebben bijgedragen aan de druk op

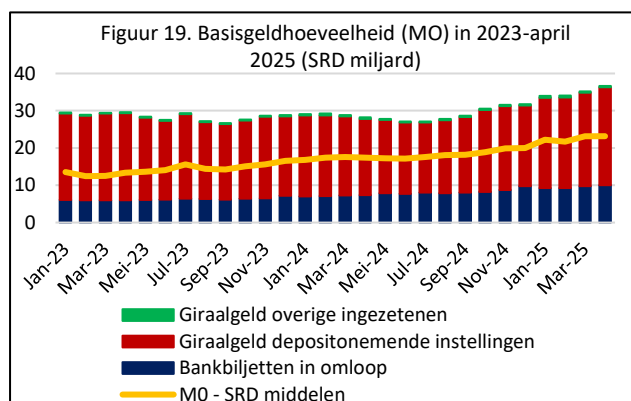
de wisselkoers. Via de de veiling van USD 10 miljoen die in april plaatsvond, heeft de Centrale Bank van Suriname (CBvS) getracht de depreciatie van de eigen munteenheid af te remmen.



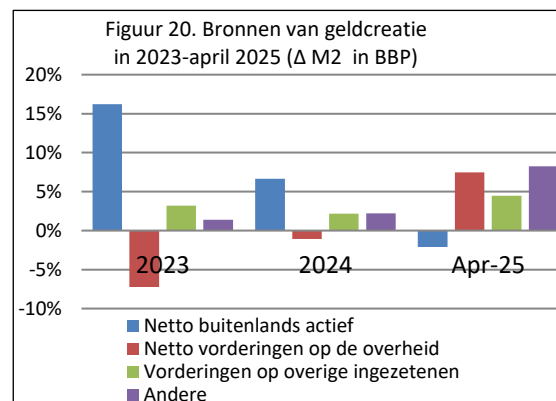
De verhoogde vraag naar deviezen in de afgelopen periode, kon vanwege de dalende export-opbrengsten, niet gedekt worden. Voorts wordt ook geconstateerd dat een groot deel van de deviezen uit goud- en andere exporten, door exporteurs via de retentieregeling naar de banken moeten gaan, om vervolgens wederom te worden aangeboden aan de economische actoren. Echter komen weinig deviezen via de retentie regeling binnen. Exporteurs houden zich niet aan de regeling- waardoor het aanbod ook achterblijft, en de druk op de lokale munteenheid hoog blijft

Bron: CBvS

In 2025 vonden er maandelijks stijgingen plaats in de totale basisgeldhoeveelheid en per ultimo april bedroeg M0 ca. SRD 37 miljard (figuur 19). Het SRD aandeel (ruime zin) in de basisgeldhoeveelheid bedroeg op dat moment ca. 23 miljard en is met ca. 16 procent gestegen ten opzichte van eind 2024. Deze toename is toe te schrijven aan verhoogde overheidsuitgaven, welke gefinancierd waren uit opnames van de werkrekeningen van de overheid bij de diverse banken (inclusief de CBvS). Daarnaast is de verplichte kasreserve van de banken in deze periode afgenomen voor het opzetten van een financieringsfaciliteit voor woningbouw.



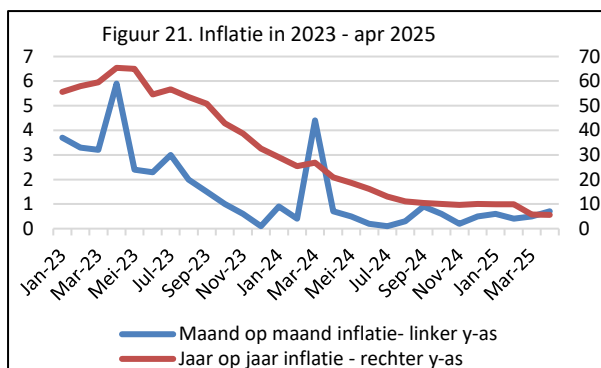
Bron:CBvS



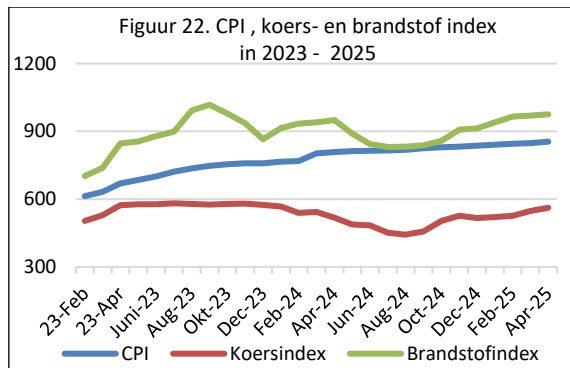
Bron:CBvS met bewerking Bureau voor de Staatsschuld

De geldschepping in de eerste maanden van 2025, wat tot uiting komt door de verandering in M2, geeft aan een stijging van 2 procent ten opzichte van eind 2024 tot een waarde van ca. SRD 94 miljard (figuur 20). In 2025 is duidelijk te merken dat de stijging van M2 niet komt uit het buitenland, zoals dat het geval was in 2022 en 2023. Er is in 2025 zelf sprake van geldvernietiging bij deze post.

De stijgende geldhoeveelheid is het gevolg van toegenomen kredieten van de overheid uit de bancaire sector. Het gaat hierbij om de leningen die verstrekt zijn door de Finabank i.h.k.v. de gedeeltelijke schuldovername van andere crediteuren van de staat bij deze kredietverlening en de schuldovername van Credit Suisse door de Hakrinbank. Daarnaast is ook de kredietverlening aan de particuliere sector toegenomen in deze periode, wat heeft bijgedragen tot de geldschepping. Geldschepping, dat tot uiting komt uit de post andere bronnen, heeft betrekking op de stijging van het eigen vermogen van de CBvS via een kapitaalinjectie van SRD 1 miljard van de overheid dit jaar in het kader van de herkapitalisatie van onze moederbank.

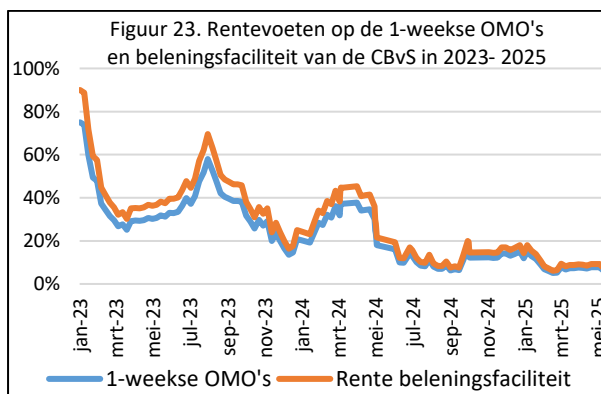


Bron: ABS

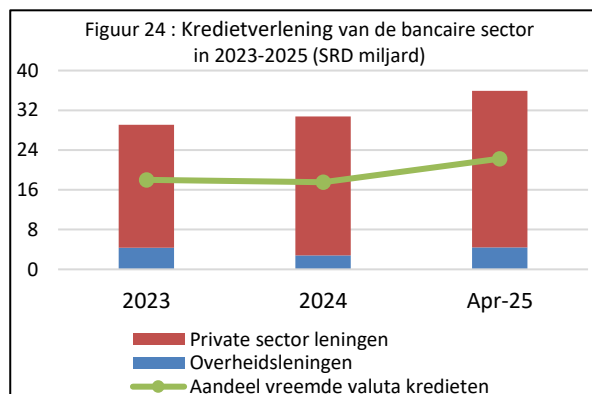


Bron: ABS

De jaarinflatie van april 2025 ten opzichte van april 2024 is aanzienlijk afgenomen tot ca. 5,6 procent terwijl het december 2024 jaar inflatiecijfer nog 10,1 procent bedroeg (figuur 21). De daling moet gezocht worden in onder andere: het krap monetair beleid in deze periode, dalende wereldmarktprijzen voor olie (importinflatie), valuta interventie en geen verhoogde tarieven voor nutsvoorzieningen in deze periode. De gemiddelde maandinflatie in de eerste vijf maanden van 2025 ligt beneden de 1 procent en is vrij laag te noemen.



Bron: CBvS



Bron CBvS

Verkrapping van het monetair beleid van de CBvS blijft gehandhaafd in 2025. De netto-OMO voorraad is in april toegenomen en is er meer overtollige SRD-liquiditeiten afgeroomd dan er is terugbetaald aan rente en hoofdsom. De gewogen gemiddelde rentes van de TD-instrumenten namen in april een dalende trend in (figuur 23). De rentevoeten op de 1-weekse OMO en de beleningsfaciliteit zijn in het tweede kwartaal van 2025 verder gaan dalen. Op 16 april 2025 waren deze rentevoeten gedaald tot respectievelijk 7,1 en 8,5 procent. Dalende inflatie die de laatste maanden heeft bijgedragen aan de afnemende OMO-rentevoeten..

Het saldo van de kredietverlening door de bancaire sector per april 2025 bedroeg totaal SRD 35,9 miljard, een toename van 17 procent ten opzichte van eind 2024. In reële termen was er sprake van een stijging van 14 procent in deze periode. De reële kredietverlening aan de overheid is gegroeid met ca.53 procent en naar de particuliere sector met ca. 23 procent in deze periode. De grootste groei in de kredietverlening is ten behoeve van de handelssector. Ook de kredietverlening voor woningbouw, mijnbouw, nijverheid etc. is aan het toenemen. De toename van de reële kredietverlening is een indicatie van gestegen investeringen door de private sector voor de toekomstige economische bedrijvigheid met betrekking tot onder andere oil & gas.

In tabel 1 zijn de geselecteerde financial soundness indicators van de bancaire sector over de periode 2023-maart 2025 opgenomen. De solvabiliteitsratio blijft gemiddeld op 23 procent in 2025 wat stabiliteit aangeeft in de mate waarin de banken in staat zijn hun langlopende verplichtingen te voldoen. Volgens de norm zou dit boven 10 procent moeten zijn waaraan het voldoet..

De kredietkwaliteit is ten opzichte van eind 2023 verder aan het verbeteren. Het aandeel Non-performing loans was 13 procent eind 2023 en daalde verder naar 2,8 procent in maart 2025.

Tabel 1. Financial soundness indicators bancaire sector in dec 2024-maart 2025 (in procent)

	2023	2024	Maart 2025
<u>Solvabiliteit*</u>			
Regulatory Tier 1 capital***/ Risk-weighted assets (capital adequacy ratio)	20,3	23,4	22,8
Regulatory capital /Risk-weighted assets	18,4	22,0	21,6
Tier 1/total assets	7,7	9,7	10
<u>Kwaliteit kredietportefeuille</u>			
Non-performing Loans/gross loans	13,0	5,3	2,8
Non-performing Loans (minus voorziening)/Tier 1	33,7	10,6	5,0
<u>Winstgevendheid</u>			
Return on Asset	2,7	2,7	1,0
Return on equity	36,5	30,8	10,4
Aandeel interest inkomsten in totale inkomsten	67,0	71,9	64
Verschil tussen debet en credit rentevoet (in %)	8,5	9,3	9,3
<u>Liquiditeit</u>			
Liquide middelen/ totaal vermogen (assets)	53,6	52,7	54,3
Liquide middelen/ korte termijnschulden	102,6	97,3	96,5

Bron: CBvS

*Solvabiliteitsratio is gebaseerd op richtlijnen van de CBvS m.b.t. de capital adequacy ratio. De norm die de CBvS hanteert en waaraan banken moeten voldoen is 10 procent.

** Tier 1 capital: wordt gebruikt om de kapitaal beschikbaarheid van een bank te beschrijven en omvat het eigen vermogen en aantoonbare reserves

De winstgevendheid van de banken is aanzienlijk lager in maart 2025 ten opzichte van eind 2024. Zowel de Return on Asset en Return on Equity zijn in 2025. De reden voor de verlaagde winstgevendheid dit jaar moet gezocht worden in de sterk verlaagde OMO rente dit jaar, wat voor vele banken een belangrijke inkomstenbron was. De stijgende kredietverlening dit jaar, moet de winstgevendheid van de banken in de nabije toekomst doen stijgen.

De liquiditeitspositie van de banken zijn vrij positief te noemen. De liquide middelen ten opzichte van het totale vermogen is in 2025 gaan verbeteren. Echter zijn de liquide middelen ten opzichte van korte termijnschulden lichtelijk gedaald. Volgens de IMF die de Basel III norm van de liquiditeitsratio hanteert is de norm 100 procent voor kortlopende schulden. Echter wordt daarbij de kortlopende termijn bepaald op basis van 30 dagen in plaats van korter dan 1 jaar zoals in Suriname. Deze ratio voor de banken in Suriname bevindt zich dicht bij de IMF-norm.

Overheidsfinanciën en Staatsschuld

In het eerste kwartaal van 2025, dat tevens het einde markeerde van het IMF EFF-programma, bedroegen het saldo op de primaire rekening en het financieringsresultaat van de overheid respectievelijk -6,1 procent (SRD -10,0 miljard) en -6,9 procent (SRD -11,4 miljard) van het geschatte bbp voor 2025 (figuur 24 en 25). Het resultaat van overheidsfinanciën nog in 2024, een overschot op op de primaire rekening van 0,3 procent van het bbp, terwijl het financieringstekort uitkwam op -2,4 procent.

De toename van het tekort in het eerste kwartaal van 2025 is vooral het gevolg van de herkapitalisatie van de CBvS ter waarde van SRD 9,4 miljard, die als een onderdeel van de post subsidie en bijdrage is geregistreerd in de tabellen van overheidsfinanciën. De herkapitalisatie was niet opgenomen in de ontwerpbegroting voor 2025 bij deze post. Vna deze SRD 9,3 miljard, was SRD 1 miljard als een

transfer overgemaakt aan de CBvS, terwijl SRD 8,4 miljard in de vorm van 49 staatsobligaties zijn gefinancierd.

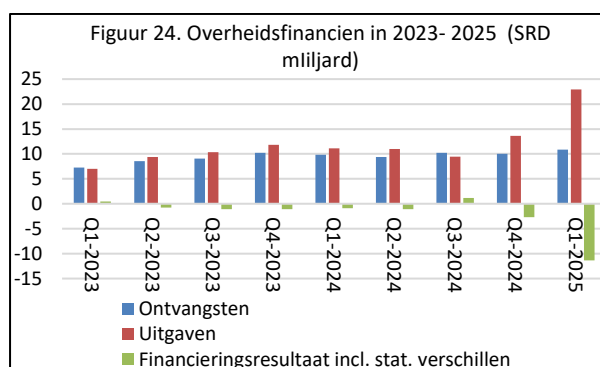
Verder heeft de verwerking van niet alle inkomsten uit de mijnbouwsector meegenomen in het resultaat van het eerste kwartaal. Wordt de volledige herkapitalisatie van de CBvS als uitgavenpost buiten beschouwing wordt gelaten, bedroeg het saldo op de primaire rekening ca. -0,4 procent (SRD 0,6 miljard) en het financieringsresultaat -1,2 procent (ca. SRD 2,0 miljard).

In het eerste kwartaal van 2025 werd het tekort op de overheidsbegroting gefinancierd met een combinatie van middelen uit zowel binnenlandse als buitenlandse bronnen. In maart verschoof de nadruk echter sterk naar externe financiering. Dit kwam door de ontvangst van ca. USD 44 miljoen aan begrotingssteun van het IMF, naar aanleiding van de succesvolle afronding van de negende en laatste tranche binnen het IMF-programma.

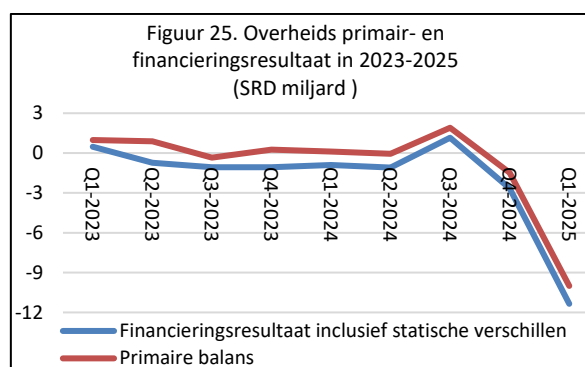
Tot en met maart 2025 bedroegen de totale overheidsinkomsten SRD 10,8 miljard. Dit betekende een stijging van 8,4 procent ten opzichte van het laatste kwartaal van het voorgaande jaar.

Ongeveer 62 procent van deze inkomsten was afkomstig uit de niet-mijnbouwsector (figuur 27).

Binnen deze sector namen de inkomsten licht toe met circa 2 procent t.o.v. het vorig kwartaal, voornamelijk als gevolg van hogere ontvangsten uit indirecte belastingen.



Bron: Min. van Financiën & Planning

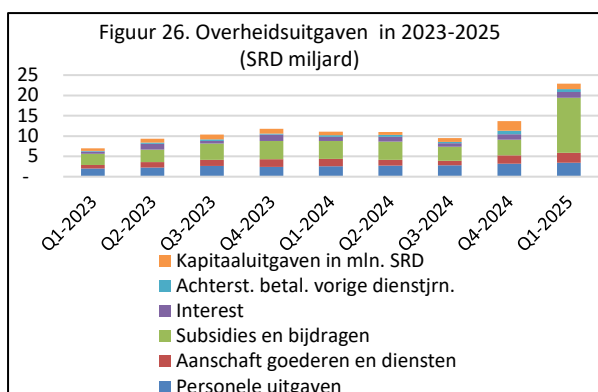


Bron: Min. van Financiën & Planning

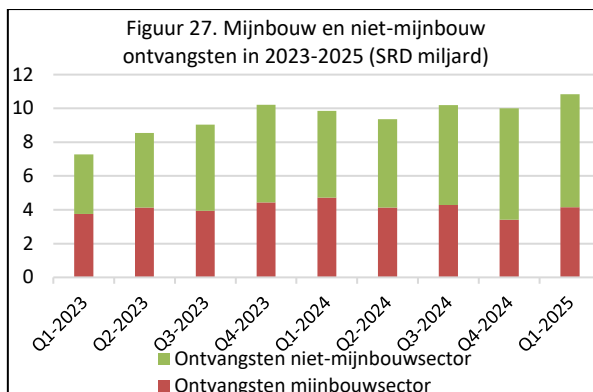
De directe belastingopbrengsten uit de niet-mijnbouwsector daarentegen daalden met ongeveer 40 procent. Deze daling was het gevolg van een lagere inning van inkomstenbelasting, nadat in het vierde kwartaal sprake was van verhoogde economische activiteit en daarmee hogere belastingafdrachten.

De inkomsten uit de mijnbouwsector bedroegen in het eerste kwartaal van 2025 SRD 4,2 miljard, wat neerkomt op een stijging van 22 procent ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Deze toename is voornamelijk toe te schrijven aan hogere niet-belastinginkomsten, waaronder ontvangen royalty's van Newmont en Rosebel Gold Mines – Zijin, evenals verhoogde dividend afdrachten van Staatsolie.

Daarnaast ontving Suriname in het eerste kwartaal van 2025 een schenking van SRD 180 miljoen van Nederland. Deze middelen zijn toegewezen aan het Productie Krediet Fonds (PKF) ter versterking van de ondersteuning aan het midden- en kleinbedrijf.



Bron: Min. van Financiën & Planning



Bron: Min. van Financiën & Planning

In het eerste kwartaal van 2025 bedroegen de totale overheidsuitgaven SRD 22,2 miljard (figuur 26). De uitgaven voor het eerste kwartaal bedragen reeds 47,6 procent van de begroting voor 2025, welke nog niet is behandeld en goedgekeurd in DNA.

Dit relatief hoge realisatiegraad van uitgaven, is grotendeels toe te schrijven aan herkapitalisatie-uitgaven als onderdeel van de subsidie en bijdrage, die niet in de ontwerpbegroting van 2025 waren opgenomen.

Omdat de nieuwe begroting nog niet is goedgekeurd, worden de uitgaven voorlopig uitgevoerd op basis van de laatst vastgestelde begroting 2024, wat leidt tot verschillende beperkingen. Zo ontstaat er steeds minder ruimte voor lopende uitgaven. Naarmate het uitgavenplafond nadert, kunnen geen nieuwe uitgaven worden gedaan die niet in de begroting van 2024 zijn opgenomen. Dit bemoeilijkt de financiële planning en stagneert de voortgang van projecten.

Tabel 2. Begroting vs. realisatie jan-maart 2025 (SRD miljard)

Indicatoren	Nog-Niet goed gekeurde Begroting 2025 in SRD mld.	Realisatie jan.- maart 2025 in SRD mld.	Realisatie in % begroting
Totale ontvangsten (GFS)	45,4	10,8	23,9%
Belasting ontvangsten	32,4	7,4	22,8%
Directe belastingen	14,2	3,1	21,9%
Indirecte belastingen	18,1	4,3	23,5%
Niet-belasting ontvangsten	12,7	3,3	25,8%
Schenken	0,3	0,2	57,2%
Totale uitgaven (GFS)	46,7	22,2	47,6%
Personele uitgaven	12,6	3,4	27,3%
Aanschaf goederen en diensten	7,7	2,4	31,2%
Subsidies en bijdragen	15,8	13,6	86,1%
Interest	5,6	1,4	24,1%
Kapitaalsuitgaven	4,9	1,4	28,1%
Resultaat Primaire balans	4,4	-10,0	-228%
Financieringstekort (GFS)	-1,3	-11,4	800%
Financieringstekort in % bbp	-0,8%	-6,9%	
Primaire balans in % bbp	2,7 %	-6,1%	
Bbp-cijfer	163,6	163,6	

Bron: Economische Aangelegenheden, Ministerie van Financiën & Planning

Het grootste deel van deze uitgaven werd besteed aan subsidies en bijdragen, gevolgd door personele uitgaven. De uitgaven aan subsidies en bijdragen kwamen uit op circa SRD 13,6 miljard, wat overeenkomt met 61 procent van het totaal. De personele uitgaven bedragen ongeveer SRD 3,4 miljard, ofwel 15 procent van de totale overheidsbestedingen.

Ten opzichte van het vierde kwartaal van 2024 zijn de post subsidies en bijdragen met circa 250 procent toegenomen. Deze toename piekte in januari vanwege de herkapitalisatie van de CBvS. Een ander deel van de subsidies in het eerste kwartaal van 2025 werd toegewezen aan de NV Energiebedrijven Suriname (EBS) voor verrekeningen (SRD 823,3 miljoen), aan de gezondheidszorg en voor verhoogde sociale uitkeringen. Ondanks de geleverde inspanningen om de subsidies aan EBS geleidelijk af te bouwen, blijven deze een aanzienlijk deel van de overheidsuitgaven innemen, dit omdat de afdrachten van EBS achterblijven bij de verwachte inkomsten.

De personele uitgaven namen met 7,4 procent toe, voornamelijk als gevolg van een salarisverhoging van 5 procent die per 1 januari 2025 werd toegekend aan ambtenaren en daaraan gelijkgestelden. Deze maatregel vormde de tweede fase van een gefaseerde loonaanpassing, die op 1 juli 2024 van start ging met een verhoging van 15 procent. Daarnaast werd de eerder toegekende koopkracht versterking netto SRD 3.500,- structureel verwerkt in het salaris.

De uitgaven aan goederen en diensten stegen met 18 procent ten opzichte van het voorgaande kwartaal. Deze stijging hield verband met het verkiezingsjaar, waarbij dergelijke uitgaven doorgaans toenemen in aanloop naar de verkiezingen en eenmalig van aard zijn.

De kapitaaluitgaven daalden daarentegen met 41 procent. Deze daling hield verband met de gehanteerde prioriteitenlijst en de beschikbare liquide middelen, waardoor slechts beperkte ruimte was voor investeringsuitgaven.

Per ultimo april 2025 is de totale staatsschuld afgenomen tot SRD 138,0 miljard (USD 3,8 miljard). Ten opzichte van december 2024 is de schuld in SRD gestegen met 13 procent (figuur 28). De stijging van de uitstaande schuld in deze periode heeft onder andere te maken met:

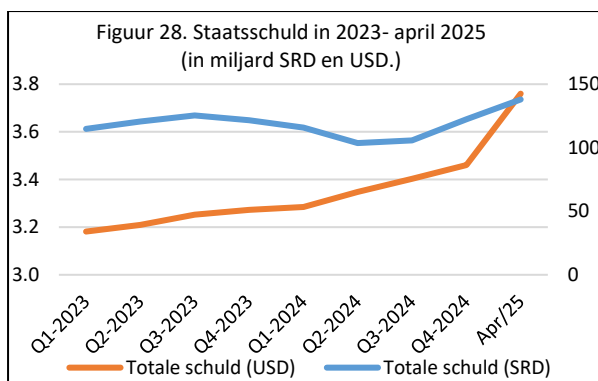
- Tot en met april 2025 resulteerde de totale trekkingen (USD 368,0 mln.) minus aflossingen (USD 86,2 mln.) op de totale schuld, in een toename van USD 281,8 miljoen.
- In deze periode was ook sprake van een depreciatie van 4 procent van de Surinaamse dollar ten opzichte van de Amerikaanse dollar. Deze waardevermindering heeft bijgedragen aan de verhoging van de staatsschuld, omdat ca. 83 procent van de staatsschuld in buitenlandse valuta is aangegaan.

Per april 2025 bedroeg de binnenlandse schuld USD 0,8 miljard (SRD 30,6 miljard), terwijl de buitenlandse schuld in dezelfde periode uitkwam op USD 2,9 miljard (SRD 107,3 miljard).

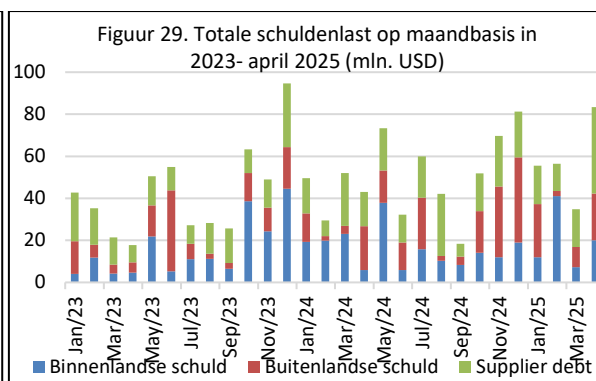
De toename van de binnenlandse schuld is voornamelijk het gevolg van de herkapitalisatie van de CBvS in januari, waarbij staatsobligaties ter waarde van SRD 8,4 miljard zijn uitgegeven om dit mede te financieren.

Stijgende buitenlandse schulden zijn het gevolg van trekkingen op IADB leningen ter waarde van USD 26,7 miljoen en de ontvangst van de laatste tranche van het IMF EFF-programma, ten bedrage van USD 44,6 miljoen.

Sinds april 2025 is de schuld bij Credit Suisse, die is overgenomen door de Hakrinbank, ondergebracht in de binnenlandse portefeuille. Hierdoor nam de binnenlandse schuld verder met USD 7,9 miljoen (SRD 332,1 miljoen) toe. Tegelijkertijd werd dit bedrag afgeboekt van de buitenlandse portefeuille.



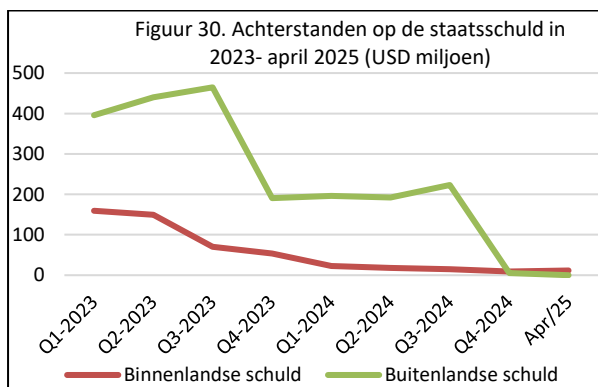
Bron: Bureau voor de Staatsschuld



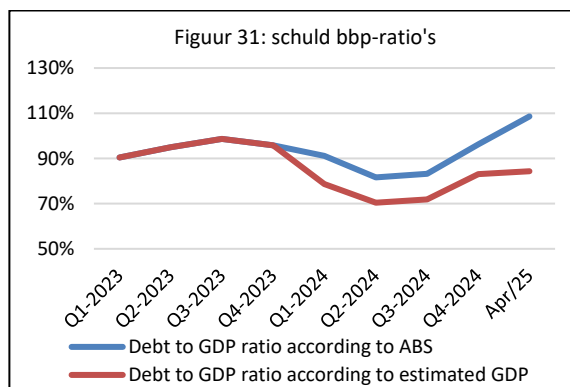
Bron: Bureau voor de Staatsschuld

Tot en met april 2025 bedroeg de totale schuldenlast betalingen USD 230,1 miljoen, waarvan USD 59,5 miljoen voor de buitenlandse en USD 170,6 miljoen voor de binnenlandse schuld. Van het binnenlandse bedrag had USD 90,3 miljoen betrekking op betalingen aan leveranciers (supplier debt), waarmee in april een inhaalslag werd gemaakt.

Als gevolg hiervan daalden de binnenlandse betalingsachterstanden van USD 24,3 miljoen in maart naar USD 14,5 miljoen in april, een afname van circa 40 procent (inclusief supplier debt) (figuur 3). De buitenlandse betalingen namen in april met ca. 100 procent af ten opzichte van maart, voornamelijk door de herstructurering van de schuld bij de crediteur Credit Suisse. De enige resterende achterstand op buitenlandse schulden t.w.v. USD 0,03 miljoen bij het CDF, werd in mei volledig ingelost.



Bron: Bureau voor de Staatsschuld



Bron: Bureau voor de Staatsschuld

De wettelijke schuld-bbp-ratio per ultimo april 2024 bedroeg 108,6 procent (figuur 8). Volgens de Wet op de Staatsschuld moet het obligo plafond worden berekend op basis van het meest recente bbp-cijfer, gepresenteerd door het ABS. Het laatste gepubliceerde bbp-cijfer heeft betrekking op 2023 en bedroeg SRD 127,1 miljard. Wordt deze ratio berekend op een geschatte bbp-cijfer voor 2025 van SRD 163,6 miljard (IMF- data), dan bedraagt de schuld-bbp-ratio per ultimo april ca. 84,3 procent. Deze ratio geeft een beter beeld van de druk die de staatsschuld uitoefent op het totaal inkomen van het land in 2025.

In de periode 2021 tot en met maart 2025 is circa USD 1.473 miljoen aan nieuwe schulden aangegaan; na maart 2025 zijn geen nieuwe leningsovereenkomsten meer getekend. De leningen binnen het IMF-EFF-programma werden beoordeeld binnen dat programma, maakten deel uit van de begroting en werden meegenomen in de geüpdatete DSA. Na afloop van het programma is de Wet op de Staatsschuld weer van kracht, waarbij volgens artikel 3 toestemming van De Nationale Assemblée vereist is, voor het aangaan van nieuwe leningen wanneer de schuldratio boven 60 procent van het bbp ligt.

Geselecteerde macro-economische indicatoren

Jaarstatistieken 2017-2024									
Reële economie	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Bron
Economische groei (%)*	4,9	1,2	-16,0	-2,4	2,4	2,5	2,8	3,2	ABS/SPS schat+proj.
BBP nominaal marktpr. (mln. SRD)*	29.822	31.732	38.719	61.226	93.687	127.066	147.643	163.645	ABS/IMF schat+proj.
BBP per capita in USD	6.772	6.715	4782	4.987	5.784	5.885	n.b.	n.b.	IMF
Nationaal Inkomen per capita in USD	6.079	6.384	3.945	4.051	4.101	n.b.	n.b.	n.b.	ABS/bewe r. SDMO
Inflatie – gemiddelde (%)	6,9	4,4	34,9	59,1	52,4	51,6	16,2	8,7	ABS/IMF
Inflatie – e.o.p. (%)	6,9	4,4	60,7	60,7	54,6	32,6	10,1	7,4*	ABS/IMF
Werkloosheidspercentage (%)	9,0	8,8	11,1	11,2	10,9	10,6	10,3	9,5	IMF

Betalingsbalans (combinatie kas- en transactiebasis)- vanaf 2017 is de data gepresenteerd o.b.v. Balance of Payment Manual 6									
Totale export- G+D (mln. USD)	<u>2.235,8</u>	<u>2.286,8</u>	<u>2.446,4</u>	<u>2.299,5</u>	<u>2.598,6</u>	<u>2.533,9</u>	<u>2.793,4</u>		CBvS
• Goud	1.631,6	1.732,2	1.959,5	1.792,1	1.870,6	1.827,3	2.046,2		CBvS
• Aluinaarde	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		CBvS
• Olie	206,6	171,0	154,4	204,0	347,3	261,8	252,6		CBvS
• Rijst en bananen	52,6	45,6	43,5	34,5	25,9	28,2	31,4		CBvS
• Hout en houtproducten	69,1	71,4	89,1	72,3	85,9	74,5	81,6		CBvS
• Vis en garnalen	41,6	37,5	33,5	31,9	32,4	39,0	40,2		CBvS
• Overige goederen	68,6	68,7	65,1	69,0	86,7	129,9	129,9		CBvS
• Net exports goods under merchanting	- 5,0	2,8	-1,3	-0,2	7,9	-1,1	0,1		CBvS
• Diensten	170,7	157,4	102,6	95,9	143,0	173,5	211,4		CBvS
Totale import- G+D (mln. USD)	<u>2.069,8</u>	<u>2.412,7</u>	<u>1.845,1</u>	<u>1.876,4</u>	<u>2.341,6</u>	<u>2.218,2</u>	<u>2.571,2</u>		CBvS
• Diensten	666,9	815,1	562,6	537,9	640,2	633,1	920,5		CBvS
Saldo Lopende rek. (mln. USD)	-118,7	-448,3	259,8	176,1	76,3	146,7	9,2		CBvS
Saldo Kap. + Fin. rek. (mln. USD)**	-298,8	-532,3	219,8	-82,1	-18,2	-183,9	-111,9		CBvS
Saldo lopende rek. (% BBP)	-3,0	-11,2	9,0	5,8	2,2	3,9	0,2		CBvS/bew er SDMO
Saldo Kap. + Fin. rek. (% BBP)**	-7,5	-13,4	7,6	-1,5	-0,6	-4,4	-2,6		CBvS/bew er SDMO
Saldo Statistische verschil. (% BBP)	-0,8	-7,3	-4,3	4,1	3,7	2,0	4,0		CBvS/bewe r. SDMO
Totale goederen import (F.O.B. mln. USD)	<u>1.402,9</u>	<u>1.597,6</u>	<u>1.282,5</u>	<u>1.338,5</u>	<u>1.701,4</u>	<u>1.572,2</u>	<u>1.650,7</u>		CBvS
• Investering & transport	570,7	698,4	507,8	510,3	604,5	591,9	679,8		CBvS
• Olie	264,6	286,3	235,3	293,3	438,9	358,0	344,9		CBvS
• Voedingswaren	202,1	219,5	194,0	206,2	246,9	248,5	252,6		CBvS
• Chemische goederen	129,4	131,5	137,3	132,8	168,4	164,8	146,2		CBvS
• Overige goederen	236,2	262,0	208,1	195,9	242,7	209,4	227,2		CBvS
Internationale Reserve (mln. USD)	580,7	647,5	585,0	992,2	1.194,6	1.346,1	1.632,0		CBvS

Wereldmarktprijzen in USD									
Goud USD/troz	1.269,1	1.392,6	1.769,6	1.800	1.801	1.800	1.900		Wereldba nk proj.
Ruwe aardolie Brent USD/vat	71,1	64,0	42,3	70,4	99,8	84,0	81,0		Wereldban k proj.
Ruwe aardolie Brent USD/vat	68,3	61,4	41,8	70,8	98,9	82,3	81,1		IMF proj.

Monetair en Financiële sector									
Liquideitsquote (M2 in % BBP)	64,4	73,6	84,9	77,9	77,7	65,4	61,8		CBvS/bew er SDMO

Stand kredietverlen. a/d overheid (mln. SRD)	2.325,4	2.369,5	3.748	4.524	5.857	6.034	11.744		CBvS/bewerSDMO
<u>Monetair en Financiële sector</u>	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Bron
Stand kredietverlen. a/d Private sector (mln. SRD)	8.094,6	8.218,8	10.787	12.805	19.762	23.051	19.008		CBvS/bewerSDMO
Verkoopkoers SRD/USD (e.o.p.)	7,5	7,5	14,3	21,3	31,0	36,4	34,7		CBvS
Verkoopkoers SRD/USD gemiddeld	7,5	7,5	9,4	19,1	24,4	36,7	33,1		CBvS
Verkoopkoers SRD/Euro (e.o.p.)	8,6	8,4	17,6	23,0	31,0	37,9	35,7		CBvS
Verkoopkoers SRD/Euro gemiddeld	8,9	8,4	10,8	21,1	24,8	38,3	34,8		CBvS
Gemid. SRD debet (leen) rentevoet	14,3	15,0	14,8	14,9	14,7	14,2	14,8		CBvS
Interbancaire SRD rentevoet	10,1	11,7	11,9	9,4	-	30,0	-		CBvS
Gemid. USD debet (leen) rentevoet	8,7	8,3	8,2	8,3	8,1	8,1	8,2		CBvS
Gemid. Euro debet(leen) rentevoet	8,7	8,1	8,2	8,3	7,8	7,4	7,3		CBvS
<u>Overheidsfinanciën en Staatsschuld (kasbasis)</u>									
Primaire balans (% BBP)	-6,8	-15,6	-7,5	3,5	0,6	1,3	0,3		MvF/bewerSDMO
Financieringstekort incl. statistische verschillen (% BBP)	-10,1	-18,4	-9,6	1,7	-0,5	-1,6	-2,6		MvF/bewerSDMO
Committeringstekort incl. statistische verschillen (%BBP)	-6,8	-15,8	-11,0	2,3	0,0	-1,0	-1,3		MvF/bewerSDMO
Primaire niet minerale balans in % niet-minerale BBP	-20,6	-31,0	-19,4	-12,3	-19,2	-15,2	-15,1		MvF/bewerSDMO
Fiscal impulse (%)	2,3	10,4	-11,6	-7,1	6,9	-4,0	-0,1		MvF/bewerSDMO
Wettelijke staatsschuld (mld. SRD)	18,7	22,5	46,8	67,9	103,1	121,7	122,4		SDMO
Effectieve Staatsschuld (mld. USD)	2,5	3,0	3,3	3,2	3,2	3,3	3,5		SDMO
Buitenlandse Schuld (mld. USD)	1,8	2,0	2,1	2,2	2,4	2,6	2,8		SDMO
Binnenlandse Schuld (mld. USD)	0,7	1,0	1,2	1,0	0,8	0,7	0,6		SDMO
Binnenland schuld aan Algemene banken (mld. USD)***	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1		SDMO
Wettelijke staatsschuld-BBP ratio (%)	62,7%	70,9%	120,8%	110,8%	110,1%	95,8%	96,3%		SDMO
Trekking op buitenlandse Leningen (mln. USD)	186,3	357,7	88,0	103,4	297,9	368,9	357,0		SDMO
Tot. schuldenlast betal. (mln. USD)	357,5	263,8	154,1	215,3	203,9	327,6	603,0		SDMO
<u>Kwartaalstatistieken 2023-2025</u>									
<u>Betalingsbalans (kasbasis)</u>	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2024	2025	Bron
	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	
Totale export- G+D (mln. USD)	547,5	668,5	690,5	672,7	680,3	698,8	731,6	612,5	CBvS
• Goud	393,6	465,6	517,8	476,2	481,9	523,2	564,9	445,0	CBvS
• Olie	52,3	73,4	62,4	77,4	66,8	64,0	44,3	126,0	CBvS
• Rijst en bananen	6,3	8,4	8,8	6,4	9,5	9,2	6,4	6,2	CBvS
• Hout en houtproducten	20,3	15,7	16,1	25,0	24,0	12,1	20,5	16,1	CBvS
• Vis en garnalen	10,3	11,7	9,7	9,2	9,7	11,1	10,2	9,1	CBvS
• Overige goederen	24,4	49,4	29,0	32,2	39,6	32,8	25,2	26,9	CBvS
• Net exports goods under merchanting	-0,3	-0,2	-0,3	-0,1	-0,2	0,1	0,2	0,1	CBvS
• Diensten	40,7	44,6	47,1	47,1	49,0	55,1	59,8	41,4	CBvS
<u>Betalingsbalans (kasbasis)</u>	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2024	2025	Bron
	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	
Totale import- G+D (mln. USD)	521,2	577,2	572,0	633,5	636,2	658,6	634,8	619,5	CBvS
• Diensten	148,2	166,8	171,0	230,3	217,4	224,7	247,6	187,8	CBvS
Saldo lopende rek. (mln. USD)	-31,2	81,5	34,1	-14,8	29,6	24,1	-10,8	-69,4	CBvS
Saldo Kap. Fin. rek. (mln. USD)**	-70,3	8,5	-224,2	10,1	3,4	-26,5	-94,5	-53,8	CBvS

Saldo lopende rek. (% BBP)	-0.8	2.2	0.9	-0.4	0.8	0.6	-0,2		CBvS/bew SDMO
Saldo Kap. + Fin. rek. (% BBP)	-1.9	0.2	-6.0	0.3	0.1	-0.7	-2,3		CBvS/bew SDMO
Saldo Statistische verschil. (% BBP)	-1.0	-1.4	-1.0	1.6	0.3	1.6	0,6		CBvS/bew SDMO
Betalingsbalans (kasbasis)	2023	2023	2023	2024	2024	2024	2024	2025	Bron
	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	
Totale goed. Import (F.O.B. mln. USD)	373.1	410.4	401.0	408.5	419.8	435.1	387.2	431,7	CBvS
• Investerings & transport	147,9	148,6	145,4	170,1	170,5	186,2	153,0	431,7	CBvS
• Olie	71,0	106,2	93,6	99,9	91,3	79,1	74,5	140,9	CBvS
• Voedingswaren	61,3	62,0	67,4	54,8	66,3	68,5	63,1	63,1	CBvS
• Chemische goederen	45,0	39,5	40,5	32,4	37,6	42,1	34,1	29,4	CBvS
• Overige goederen	47,8	54,1	54,0	51,3	54,1	59,2	62,6	63,1	CBvS
Overheidsfinanciën (kasbasis)									
Primaire balans (% BBP)	0,7	-0,3	0,2	0,1	0,0	1,3	-1,0	-6,1	MvF/bew erSDMO
Financieringstekort inclusief statistische verschillen (% BBP)	-0,6	-0,8	-0,8	-0,6	-0,7	0,8	-1,8	-6,9	MvF/bew erSDMO
Committeringstekort inclusief statistische verschillen (%BBP)	-0,2	-0,5	-0,8	-0,3	-0,6	0,9	-1,3	-6,5	MvF/bew erSDMO

Maandstatistieken juli 2024 – juni 2025

Inflatie (%)	jul.	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	feb.	mrt.	apr.	mei.	jun.	Bron
	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2025	2025	2025	
Inflatie – maand	0.1	0.3	0.9	0.6	0.2	0.5	0.6	0.4	0.5	0.7*			
tov. maand													CBvS
daarvoor (%)													
Inflatie – maand	13.0	11.1	10.5	10.1	9.6	10.1	9.9	9.9	5.7	5.6*			CBvS
tov. maand vorige													
jaar (%)													
Internationale in USD													
Internationale	1.327,7	1.334,4	1.365,1	1.363,8	1.350,3	1.410,1	1.536,0	1.464,0	1.617,1	1.645,1	1.574,8		CBvS
Reserve													
Wereldmarktprijzen in USD													
Goud USD/troz	1.984	2.026	2.034	2.023	2.158	2.331	2.690	2.651	2.983	3.218	3.309	3.353	Wereld -bank
Ruwe aardolie	88,0	81,5	81,2	83,3	78,1	72,4	74,0	72,3	70,7	65,9	62,7	69,1	Wereld -bank
USD/vat													
Liquideitsquote (M2 in % BBP), M0 en de stand v/d totale kredietverlening (mln. SRD)													
Liquideitsquote	50.6	52	54.4	59.2	61.5	62	56	57.2	59.1	57.4			CBvS/ bewater. SDMO
M0 (ruime def.)	27.114	27.786	28.663	30.566	31.555	31.737	33.973	34.106	35.193	36.661			CBvS
M2	74.488	76.525	80.086	87.185	90.531	91.253	91.650	93.684	96.768	93.880			CBvS
Stand tot.	25.924	2.631	27.875	29.700	30.562	30.752	30.033	30.881	33.521	35.908			CBvS/ bewater. SDMO
kredietveren.													
	jul.	aug.	sept.	okt.	nov.	dec.	jan.	feb.	mrt.	apr.	mei.	jun.	Bron
	2024	2024	2024	2024	2024	2024	2025	2025	2025	2025	2025	2025	
Stand krediet- verlening overheid	2.654	2.982	3.012	3.143	3.113	2.824	2.692	2.577	3.213	4.390			CBvS/ Bewater. SDMO
Stand													
Kredietverlening private sector	23.270	23.649	24.863	26.557	27.449	27.928	27.342	28.304	30.308	31.518			CBvS/ Bewater. SDMO
CBvS Wisselkoersen (verkoopkoersen bankpapier) ****													

SRD/USD (e.o.p.)	29.04	29.02	31.07	35.13	34.58	34.65	35.48	35.75	36.80	36.90	37.42		CBvS
SRD/USD gemiddeld	29.52	29.02	30.02	33.14	35.31	34.95	35.27	35.53	36.55	37.14	37.28		CBvS
SRD/Euro (e.o.p.)	30.64	31.08	34.18	37.26	35.72	35.66	36.42	36.76	38.68	40.73	41.31		CBvS
SRD/Euro gemiddeld	31.01	30.83	32.55	35.76	36.72	35.77	35.95	36.39	38.35	40.16	40.83		CBvS
Gemiddelde debet (leen) rentevoeten (%)													
Op SRD kredieten	14.7	14.7	14.6	14.7	14.8	14.7	14.6	14.6	14.6	14.6			CBvS
Interbancair SRD rentevoet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			CBvS
	jul. 2024	aug. 2024	sept. 2024	okt. 2024	nov. 2024	dec. 2024	jan. 2025	feb. 2025	mrt. 2025	apr. 2025	mei. 2025	jun. 2025	Bron
Op USD kredieten	8.1	8.3	8.4	8.5	8.4	8.2	8.3	8.2	8.1	7.9			CBvS
Op Euro kredieten	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2	0.1	0.1			CBvS
Overheidsfinanciën (miljard SRD) en Staatsschuld (miljard USD)													
Tot. inkomsten kasbasis (in mld.)	3,58	2,27	4,34	3,39	3,15	3,47	3,56	3,53	3,75				MvF
Tot. uitgaven kasbasis	4,04	2,37	2,76	4,41	4,41	3,98	14,36	3,72	4,12				MvF
Primaire balans (%)	0,2%	0,0%	1,1%	-0,3%	-0,5%	-0,2	-6,1%	0,0%	0,0%				MvF
Financieringsresultaat (%)	(0,3)	(0,1)	1,1	(0,7)	(0,9)	(0,4)	(6,6)	(0,1)	(0,2)				MvF
Wet.staatsschuld (Mld. SRD)	98,4	98,8	105,8	116,7	116,7	122,4	131,9	132.1	138.2	138.0			SDMO
Schuld a/d CBvS (Mld. SRD)	8,9	8,9	8,9	8,9	8,8	8,8	18,1	16,9	16,9	17,1			SDMO
Schuld a/d Alg. Banken (Mld. SRD)***	2,8	2,6	2,6	2,7	2,7	2,4	2,3	2,1	2,1	4,0			SDMO
Effectieve Staatsschuld (Mld. USD)	3,4	3,4	3,4	3,3	3,3	3,5	3,7	3,7	3,7	3,8			SDMO
Buitenlandse schuld	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9			SDMO
Binnenlandse schuld	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,9	0,8	0,8	0,8			SDMO
Wettelijke staats- schuld-BBP ratio (%)	78%	78%	83%	92%	92%	96%	104%	104%	109%	109%			SDMO
Trekking buiten- landse schuld (mln. USD)	6,9	0,7	31,1	17,4	5,0	216,3	0,2	0,3	71,0	3,6			SDMO
Tot. Schuldenlastbetal. (mln. USD)	40,3	12,6	12,3	33,9	45,6	59,5	37,3	43,2	16,8	42,2			SDMO

e.o.p. = end of period n.b.= niet beschikbaar

ABS- Algemeen Bureau voor de Statistiek, IMF- Internationale Monetaire Fonds, CBvS- Centrale Bank van Suriname, MvF-Ministerie van Financiën & Planning,

SDMO- Suriname Debt Management Office (Bureau voor de Staatsschuld)

* bbp-cijfers voor 2020-2022 zijn voorlopige cijfers

** Dit is het saldo van vermogensoverdrachten van de financiële rekening van de betalingsbalans.

*** Binnenlandse schuld aan de Algemene Banken betreft schatkistpapier en verstrekte kredieten.